

Porovnání povlaků bez obsahu Cr(VI) (směrnice RoHS)

Heinz Birmele, Senior Engineer

Dle platné směrnice Evropské unie 2000/53/EG (RoHS) jsou od 1. července 2007 zakázány galvanické povlaky s obsahem chrómu(VI), které až dosud sloužily jako protikorozi ochrana i v některých oblastech automobilového průmyslu. Stále častěji jsou žádány alternativní ochranné vrstvy i ve strojírenství. Na některých komponentách se již nové, směrnici odpovídající povlaky najdou – například na šroubeních s řezným kroužkem APSOfluid® společnosti Angst+Pfister. V následujícím textu jsou z praktického hlediska porovnány běžné galvanické vrstvy a jejich charakteristiky.

Po mnoha letech využívání šestimocného chrómu k nanášení vrstev protikorozi ochrany na ocelové součásti jsou nyní požadovány náhradní materiály. Má se tak zabránit používání nebezpečných látek a umožnit bezpečný recyklační proces na konci životnosti výrobku. Pominutí chrómu(VI) má být v budoucnu povinné nejen pro osobní a nákladní auta o celkové hmotnosti do 3,5t, ale má se stát samozřejmostí v celém průmyslu. Odvětví galvanizace se už delší dobu zabývá přebudováním svých pracovních procesů.

Vysoké nároky

Až dosud nejčastěji používaná povrchová ochrana ocelových dílů je založena na galvanicky nanesené vrstvě zinku s tloušťkou 8-12 µm a vrstvě chromitanu ca. 0,3 µm. Tento povlak se u mechanicky namáhaných dílů osvědčil v neposlední

řadě kvůli příslušnému samoregeneračnímu efektu. Navíc takto chráněné povrchy vykazovaly dobré výsledky při zkoušce odolnosti proti solné mlze dle DIN 50021-SS (100 hodin proti bílé rzi). Jakékoli alternativní povrstvení se musí poměřovat s touto metodou ochrany.

Zinek s pasivací a uzavřením povrchu

Tato nejpodobnější a již často používaná povrchová ochrana bez Cr(VI) je opět založena na vrstvě zinku. Místo vrstvy chromitanu se používá pasivace. Navíc se provádí uzavření povrchu. Kvůli nepřítomnosti chrómu (VI) chybí u této povrchové ochrany samoregenerační efekt. Účinnost ochrany závisí na způsobu a tloušťce uzavření povrchu.

Vrstva slitiny zinku a niklu APSOfluid® na příkladu rovného šroubení s řezným kroužkem

Řezný kroužek lze dodat i s těsněním

Hadicové armatury s pozinkováním bez Cr(VI) a s uzavřeným povrchem

Zinek a nikl – nová báze

Místo zinku se jako základní vrstva používá chemicky odolnější slitina zinku a niklu. Také zde se aplikuje pasivace s následným uzavřením povrchu.

Třebaže tato vrstva postrádá samoregenerační efekt, poskytuje velmi vysokou chemickou odolnost i po manipulaci a montáži dílů.

Srovnání odolností proti korozi

U galvanického pozinkování s následnou pasivací a uzavřením povrchu lze dosáhnout minimálně srovnatelné protikorozi ochrany jako u dřívějšího pozinkování a žlutého chromátování (jasně to dokumentuje obrázek 1). Chybí zde ovšem efekt samoregenerace.

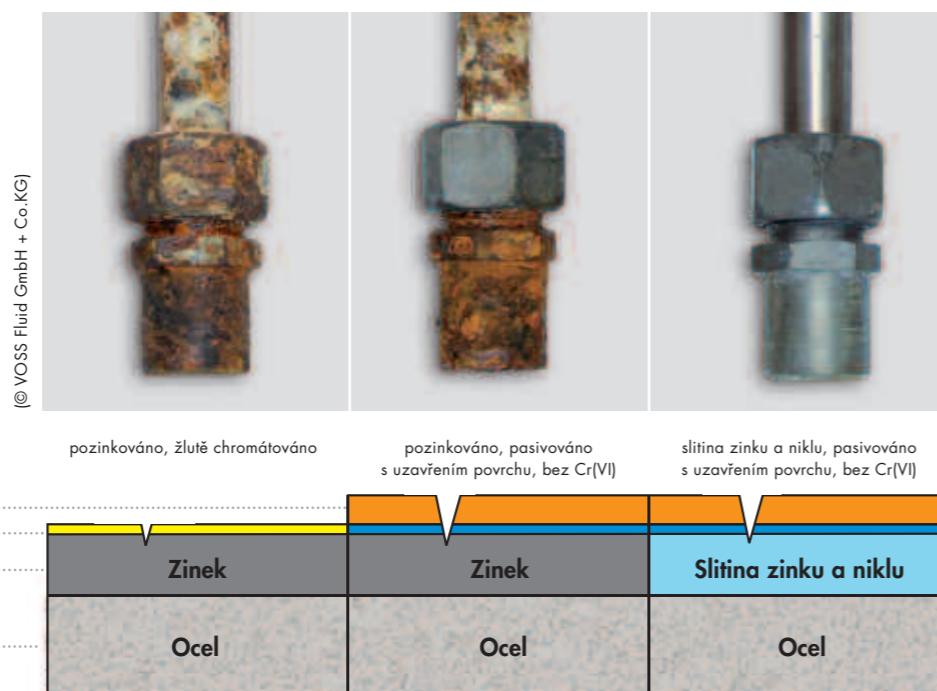
Způsobnost pro specifické aplikace

Pro použití ve výrobě vozidel, kde se mimo jiné vyžaduje odolnost ve zkoušce solnou mlhou, nabízí nejlepší předpoklady odolnější základní vrstva ze slitiny zinku a niklu. Šroubení s řezným kroužkem od firmy VOSS Fluid GmbH ze sortimentu společnosti Angst+Pfister jsou jako svého druhu jediné opatřeny touto povrchovou ochranou bez Cr(VI). Představují řešení první jakosti.

Pomocí zinku jako základní vrstvy a pasivace s navazujícím tlustovrstvým uzavřením povrchu se rovněž dosahuje dobré protikorozi ochrany. Výkon za ztížených podmínek ovšem do značné míry závisí na způsobu pasivace, tloušťce vrstvy uzavření povrchu a na zvoleném postupu. Pečlivě nanášená povrchová ochrana tohoto druhu je ve strojírenství zpravidla dostačující.

Stejně jako dřív ještě existuje možnost použití dílů z ušlechtilé oceli. I nejlevnější chromniklové oceli, jako např. materiál 1.4301, jako protikorozi ochrana naprosto postačují. V případě hadicových spon je toto provedení mechanicky silně namáhaných pásků a šneků šroubových typů upřednostňováno. vněho šroubení s řezným kroužkem

Obrázek 1: Srovnání struktury vrstvy u různých povrchů

Povrch ze slitiny zinku a niklu zvyšuje odolnost proti korozi

Kontaktní osoba:
Heinz Birmele
Angst+Pfister AG, 8052 Zürich, Švýcarsko
Telefon: +41 44 306 62 70
E-Mail: h.birmele@angst-pfister.com